

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 24.6.2010
COM(2010)337 konč.

**POROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU**

o nemškem alkoholnem monopolu

**POROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU**

o nemškem alkoholnem monopolu

1. Uvod

Člen 184(3) Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode (Uredba o enotni SUT) od Komisije zahteva, da pred 31. decembrom 2009 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi odstopanja, predvidenega v zvezi z nemškim alkoholnim monopolum. Poročilo vključuje „oceno dodeljene pomoči v okviru nemškega alkoholnega monopola, skupaj z vsemi ustreznimi predlogi“.

Za to poročilo je Komisija upoštevala informacije o delovanju sistema, ki jih letno predložijo nemški organi, in informacije, ki prihajajo iz drugih virov.

Etilni alkohol

Obstajata predvsem dve vrsti etilnega alkohola oziroma etanola:

- kmetijski alkohol – proizvod fermentacije in destilacije kmetijskih proizvodov, kot so žita, sladkorna pesa, krompir in sadje. Uporablja se za prehrano ljudi (pijače in kis), v sektorju biogoriv (v tem primeru se imenuje bioetanol oziroma etanol za gorivo) in za druge industrijske uporabe;

- sintetični alkohol – izdelan je iz petrokemičnih osnovnih surovin (tj. naftnih derivatov) in se uporablja samo na industrijskem trgu (npr. za farmacevtske in kozmetične izdelke, črnila, barve, čistilna sredstva, tekočine za vetrobranska stekla, površinske premaze itd.);

Z vsebnostjo alkohola od 80 % vol. do 99,9 % vol. etilni alkohol, zlasti tisti z vsebnostjo alkohola nad 96 % vol., nima posebnih organoleptičnih lastnosti. Ker nima okusa in barve, je splošno znan tudi kot nevtralni alkohol.

V zadnjih letih proizvodnja in uporaba alkohola v sektorju biogoriv po vsem svetu (predvsem v Združenih državah) doživljata rast brez primere. Leta 2003 je Evropska unija sprejela Direktivo o pospeševanju rabe biogoriv in drugih obnovljivih goriv v sektorju prevoza¹, aprila 2009 pa je sprejela Direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov². Uredba Sveta (ES) št. 670/2003³ je določila posebne ukrepe glede trga z etanolom kmetijskega porekla v obliki „lahke“ ureditve skupnega trga. Uvedla je možnost sistema za spremljanje trgovanja s pomočjo dovoljenj za alkohol kmetijskega porekla in uvrstila sektor alkohola pod pristojnost Upravljalnega odbora za vino. Poleg tega Komisija na podlagi podatkov, ki jih posredujejo države članice, objavi letno bilanco Skupnosti za zadevni trg. Uredba je za

¹ Direktiva 2003/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 123, 17.5.2003.

² Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 140, 4.6.2009.

³ Uredba Sveta (ES) št. 670/2003, UL L 96, 15.4.2003, str. 6.

nemški alkoholni monopol dovoljevala odstopanje od pravil državne pomoči. Ta uredba je bila pozneje vključena v Uredbo Sveta (ES) št. 1234/2007 (Uredba o enotni SUT).

Trg etilnega alkohola kmetijskega porekla v EU

V EU-27 je bilo leta 2008 proizvedenih 40,5 milijona hektolitrov etilnega alkohola kmetijskega porekla. Večina je bila proizvedena iz žit (22,3 milijona hl) in sladkorne pese/melas (15,9 milijona hl), vina (2,4 milijona hl), krompirja (250 000 hl), sadja (200 000 hl) in drugih surovin (1,3 milijona hl).

Glavne proizvajalke kmetijskega alkohola v EU leta 2008 so bile: Francija (15,4 milijona hl), Nemčija (5,9 milijona hl), Španija (5,4 milijona hl) in Poljska (1,9 milijona hl).

Podatki Eurostata o blagovni menjavi kažejo, da je skupni uvoz etilnega alkohola iz tretjih držav v EU-27 v letu 2008 znašal približno 13 milijonov hl (več kot dvakrat toliko kot leta 2006, ko je bilo uvoženih 5,6 milijona hl). Glavna država porekla je bila še vedno Brazilija, ki je dobavila 7,3 milijona hl, kar je predstavljalo 56 % uvoza.

Leta 2008 je domača poraba etilnega alkohola znašala 52,6 milijona hl oziroma 9 % več kot leta 2007. To povečanje je bilo predvsem posledica večje porabe v sektorju goriva: 28,7 milijona hl v letu 2008 oziroma 38 % več kot leta 2007.

2. DELOVANJE NEMŠKEGA ALKOHOLNEGA MONOPOLA

2.1. Razvoj monopola

Alkoholni monopol je bil uradno vzpostavljen leta 1918 kot finančni monopol in nacionalna organizacija za etilnih alkohol. Pravna podlaga za monopol je Zakon o alkoholnem monopolu z dne 8. aprila 1922, ki je bil nazadnje spremenjen z zakonom z dne 15. julija 2006⁴.

Posebna značilnost nemškega alkoholnega monopola je dvofazna proizvodnja: v prvi fazi žganjarne proizvedejo surovi alkohol iz krompirja, žit ali sadja; v drugi fazi se večina kmetijskega alkohola, proizvedenega v okviru alkoholnega monopola, dobavi zvezni monopolni upravi za alkohol (BfB⁵), ki je pristojna za urejanje tega trga v Nemčiji. BfB ureja proizvodnjo alkohola z dodeljevanjem nominalnih pravic za žganjekuho posameznim žganjarnam (glej oddelek 2.4) in določanjem nabavnih cen, ki načeloma pokrivajo stroške proizvajalca (glej oddelek 2.5). Letne pravice za žganjekuho se določajo (kot odstotek skupnih pravic) na različnih ravneh iz leta v leto, odvisno od povpraševanja po kmetijskem alkoholu. BfB je pravno zavezana k odkupu kmetijskega alkohola, proizvedenega v okviru nominalnih pravic za žganjekuho po določenih cenah. Znižana cena, ki je določena na nedosegljivo nizki ravni, velja za vsako presežno proizvodnjo. Monopol tako proizvajalcem alkohola nudi precejšnjo gotovost glede cen in prihodkov.

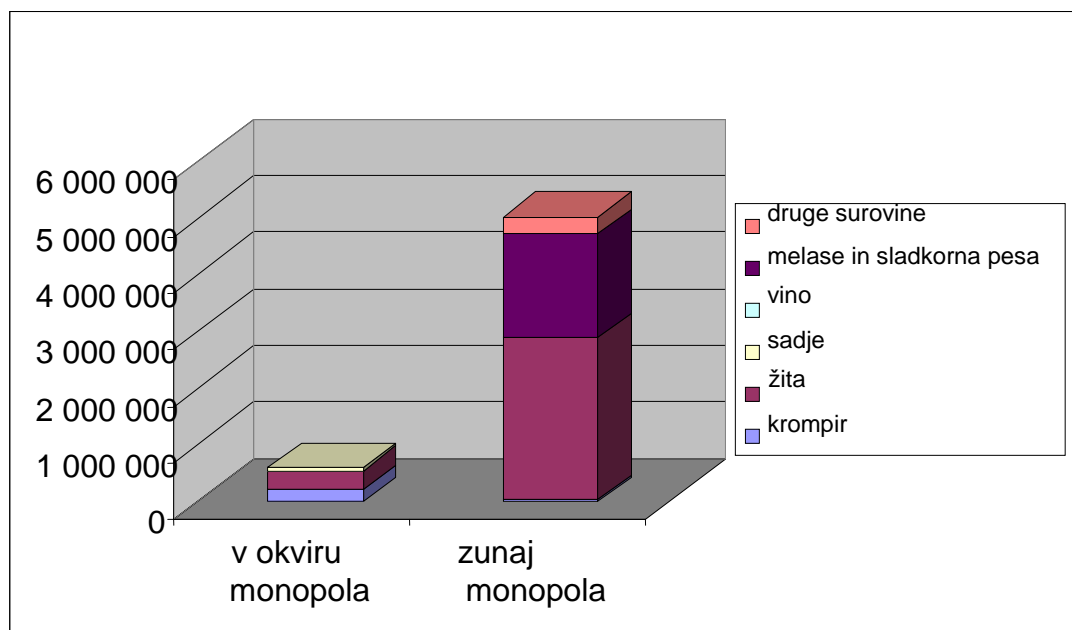
⁴ *Bundesgesetzblatt I*, str. 1594.

⁵ *Bundesmonopolverwaltung für Branntwein*.

2.2. Delež monopola na nemškem trgu

V koledarskem letu 2007 je skupna proizvodnja etilnega alkohola kmetijskega porekla v Nemčiji znašala okoli 5 milijonov hl. Količina, ki so jo proizvedle žganjarne v okviru monopola, je znašala 590 000 hl oziroma 12 % proizvedenega alkohola kmetijskega porekla (glej spodnji grafikon). Alkohol je bil v okviru monopola proizveden predvsem iz žit (59 %) in krompirja (skoraj 34 %), samo 7 % pa je bilo proizvedenega iz sadja; alkohol izven monopola je bil večinoma proizveden iz žit (57 %), pa tudi iz melas in sladkorne pese (37 %).

Grafikon 1: Proizvodnja alkohola kmetijskega porekla v Nemčiji v letu 2007 (hl/leto)

2.3. Razvrstitev žganjarn v okviru monopola

Od zadnje reforme nemškega alkoholnega monopola leta 1999 vključuje monopol samo kmetijske žganjarne, združenja proizvajalcev sadnega žganja (vezane), majhne kmetijske in komercialne žganjarne ter uporabnike žganjarn. Osnovna razvrstitev se razlikuje glede na sistem merjenja proizvodnje/davka med vezanimi žganjarnami in žganjarnami, za katere je proizvodnja v davčne namene ocenjena po standardni stopnji:

- **vezane žganjarne (*Verschlussbrennereien*)** so tiste žganjarne, v katerih so vsi hlapi, ki vsebujejo alkohol, kondenzirani v sistemih proizvodnje in rafiniranja, ki so zaprti z uradnimi carinskimi pečati, ves alkohol pa teče skozi cevi v zbiralnike ali sode (pri čemer so oboji podobno zapečateni) ali skozi uradne merilne naprave. Vezane žganjarne se lahko delijo na:
 - **kmetijske žganjarne (*Landwirtschaftliche Brennereien*)**, ki so vedno povezane s kmetijskim podjetjem. Načeloma lahko predelujejo samo krompir in žita (pšenico, tritikalo, koruzo in ječmen). V Nemčiji obstaja približno 677 majhnih in srednje velikih žganjarn te vrste;
 - **združenje proizvajalcev sadnega žganja (*Obstgemeinschaftsbrennereien*)**, ki lahko predelujejo samo sadje, jagodičje, vino, grozdne tropine, grozdni mošt ter korenovke

in gomoljnice ali njihove ostanke. To so vezane žganjarne, ki jih vodi združenje, partnerstvo ali skupnost in v katerih se alkohol prideluje izključno iz sadja, ki ga pridelajo člani. Vsak član v okviru monopola ima proizvodno kvoto, ki znaša 300 litrov alkohola;

- v **majhnih žganjarnah, za katere je proizvodnja v davčne namene ocenjena po standardni stopnji (*Abfindungsbrennereien*)**, pa, na drugi strani, ni pečatov ali drugih oblik zapiranja in proizvodnja alkohola je izračunana na podlagi količine in vrste surovin (večinoma sadje), skupaj s stopnjami donosa, določenimi za zadevne vrste. Žganjarna mora za koriščenje ugodnosti statusa majhne žganjarne v okviru zakonodaje monopola ostati v okviru „upravičenih omejitev proizvodnje“ (50 oziroma 300 litrov alkohola na leto). Majhne žganjarne, za katere je proizvodnja v davčne namene ocenjena po standardni stopnji, lahko bodisi dobavijo proizvedeni alkohol monopolu bodisi tržijo alkohol kot destilate ali žganja. V slednjem primeru so žganjarne upravičene do znižane stopnje trošarine v višini 10,22 EUR/liter namesto standardne stopnje v višini 13,03 EUR/liter. To se izvede v skladu z zakonodajo EU⁶;
- razen vezanih in majhnih žganjarn obstaja tudi ločena kategorija **uporabnikov žganjarn (*Stofbesitzer*)**. To so posamezniki, ki nimajo svoje lastne opreme za žganjekuho in uporabljajo opremo majhne žganjarne za predelavo samo svojih sadnih proizvodov v ne več kot 50 litrov alkohola v katerem koli proizvodnem letu. V zgodovinske namene je ta oblika žganjekuhe dovoljena samo na zelo specifičnih območjih južne Nemčije. Za alkohol, ki ga proizvedejo takšni uporabniki majhnih žganjarn, velja znižana stopnja trošarine, če destilate tržijo proizvajalci sami. Kot majhne žganjarne, za katere je proizvodnja v davčne namene ocenjena po standardni stopnji, lahko dobavljajo alkohol monopolu.

V proizvodnem letu 2007/2008 so majhne žganjarne, uporabniki žganjarn in združenja proizvajalcev sadnega žganja proizvedli približno 75 000 hl alkohola, od katerega je bilo približno 50 000 hl dobavljenega BfB.

2.4. Pravice za žganjekuho

Pravica za žganjekuho je pravica, povezana s posamezno žganjarno, da določeno količino alkohola (nominalna pravica za žganjekuho) proda po nabavni ceni, kakor jo določi BfB. Zato je to ugodnost, ki omogoča žganjarni, da proizvaja alkohol po fiksni ceni. Poleg tega pa predstavlja osnovo za urejanje proizvodnje alkohola. Zakon o alkoholnem monopolu dovoljuje BfB, da zmanjša pravice za žganjekuho za vsako žganjarno glede na količine zalog, predvidljivo povpraševanje in razpoložljiva finančna sredstva ter določi letne pravice za žganjekuho (kot odstotek nominalnih pravic za žganjekuho) od enega do drugega leta proizvodnje.

Po zakonodaji monopola majhne žganjarne, za katere je proizvodnja v davčne namene ocenjena po standardni stopnji, uporabniki žganjarn, združenja proizvajalcev sadnega žganja in majhne vezane žganjarne nimajo proizvodnih kvot v pravnem smislu (*Brennrechte*), temveč pravico, da proizvedejo določeno letno količino alkohola; za razliko od pravic za

⁶ Direktiva Sveta 92/83/ES o uskladitvi strukture trošarin za alkohol in alkoholne pijače, UL L 31, 7.2.1992, str. 48.

žganjekuho se te omejitve ne spreminjajo iz leta v leto. Te žganjarne imajo možnost, da surovi alkohol dobavljajo BfB, vendar k temu niso zavezane.

2.5. Nabavna cena

Delovanje monopola temelji na načelu, da proizvajalci surovega alkohola svoj proizvod prodajajo po nabavni ceni, ki je višja od tržne cene, kar je subvencija, ki jim omogoča nadaljnje obratovanje. Alkohol, ki je zbran in prečiščen v okviru monopola, se nato proda različnim komercialnim kupcem.

BfB vsako leto določi osnovno nabavno ceno za alkohol na podlagi povprečnih proizvodnih stroškov dobro vodenih žganjarn, ki proizvajajo alkohol iz krompirja, z letno proizvodnjo do 600 hl alkohola.

Za vse večje žganjarne je osnovna cena znižana za odstotek proizvodnih stroškov, ki se spreminja glede na njihovo proizvodnjo (večja kot je žganjarna, večje je znižanje).

Zakonodaja monopola predvideva posebne nabavne cene za alkohol iz združenje proizvajalcev sadnega žganja, majhnih žganjarn in uporabnikov žganjarn; te so določene na podlagi osnovne cene alkohola, vendar vključujejo različne dodatke.

Preglednica 1: Količine alkohola, odkupljene s strani BfB v tržnem letu 2007/2008⁷:

<i>Odkup surovega alkohola iz:</i>	hl alkohola	Nabavna cena v EUR/hl alkohola*	Izdatki BfB v EUR*
Krompirja	204 974	126,66	25 962 000
Žita	340 279	141,58	48 178 000
Sadne pulpe	51 514	354,31	18 252 000
Vmesni seštevek	596 767	154,82	92 392 000
<i>Dodatne količine surovega alkohola, odkupljene s strani BfB</i>	22 811	58,09	1 325 000
Skupaj	619 578	151,26	93 717 000

* vključno s stroški zbiranja; skupni izdatki BfB znašajo približno 120 milijonov EUR

Cena je izračunana tako, da daje največjo prednost kmetom, ki dobavljajo surovine.

Postopek destilacije zaznamuje dejstvo, da je začetnih 10 % in končnih 10 % proizvedenega alkohola (imenovanih „glava“ in „rep“) nizke kakovosti s povišano stopnjo patočnih olj in višjih alkoholov, ki so uporabni samo po dodatni obdelavi ali ponovni destilaciji. Treba je upoštevati, da monopol teh 20 % proizvodnje kljub nižji kakovosti odkupi po enako

⁷ Tržno leto traja od 1. oktobra do 30. septembra.

privlačnih cenah kot količine boljše kakovosti. Tako imajo poleg kmetov največ koristi od monopola žganjarne.

2.6. Predelava in prodaja v okviru monopola

2.6.1. Predelava

Ko je alkohol zbran, se predela v treh rafinerijah BfB v Münchnu, Wittenbergu in Nürnbergu, ki imajo skupno zmogljivost prečiščevanja 600 000 hl.

Uprava monopola zaposluje skupaj približno 90 ljudi.

Surovi alkohol z vsebnostjo alkohola približno 85 %, ki ga dobavijo proizvajalci, se predela v 96 % in 99 % čisti alkohol. Količina predelanega alkohola je v tržnem letu 2007/2008 dosegla 546 000 hl.

2.6.2. Prodaja alkohola

BfB prodaja alkohol izključno podjetjem s sedežem v Nemčiji. Prodaja poteka prek sedmih poslovnih trgov, ki so v lasti BfB. Čisti alkohol se v glavnem prodaja sektorju žganih pijač, prehranbenemu sektorju ter farmacevtskemu in kozmetičnemu („prednostnemu“) sektorju. Terciarni alkohol je denaturiran za uporabo v tekočinah proti zmrzovanju, tekočinah za čiščenje oken in sredstvih za razmaščevanje.

V letu 2008 je monopol prodal približno 555 000 hl alkohola, od tega:

- **53 % industrijskemu sektorju**, kot sta kozmetični (30 % od celote) in farmacevtski sektor (8 %);
- **47 % prehranbenemu sektorju**, kot so pijače (33 % celotne prodane količine) in živila (13 %).

Preglednica 2: Prodaja BfB v prednostnem sektorju od leta 2004 do leta 2008 v hektolitrih:

	2004	2005	2006	2007	2008
Prehranbeni sektor	333 278	339 264	292 555	232 200	259 014
- Uporaba za alkoholne pijače	265 675	274 034	213 998	151 004	185 387
- Živila	67 603	65 230	78 557	81 196	73 627
Industrijski sektor:	298 865	292 376	295 002	294 356	295 602
- Farmacevtski izdelki	44 658	38 464	37 393	42 467	43 191
- Kozmetični izdelki	157 134	164 890	154 917	175 461	168 161
- Drug industrijski alkohol	97 073	89 022	102 692	76 428	84 250
Gorivo	0	0	0	0	0
Druge uporabe	0	0	0	0	0
Skupaj	632 143	631 640	587 557	526 556	554 616

Več interesnih skupin izpodbija cene, po katerih BfB prodaja svoje proizvode, ker naj bi bile nižje od tržnih cen. BfB je v letu 2007/2008 prodajala alkohol po naslednjih povprečnih cenah:

- alkohol za žgane pijače in prehrano – 70 EUR/hl;
- farmacevtski in kozmetični izdelki – 73 EUR/hl;
- druge industrijske uporabe – 59 EUR/hl.

V zvezi s prodajo na trg farmacevtskih in kozmetičnih izdelkov je treba upoštevati, da Zakon o alkoholnem monopolu določa, da sintetičnega alkohola ni mogoče prodajati kozmetični industriji, razen če je bilo predhodno za tovrstno uporabo letno prodanih najmanj 200 000 hl kmetijskega alkohola, zato proizvajalcem sintetičnega alkohola učinkovito prepoveduje dostop do tega trga.

Alkohol se ne prodaja za uporabo v biogorivih.

2.7. Državna pomoč, ki jo nemška vlada dodeli prek monopola

Državna pomoč, dodeljena prek monopola, je enaka razliki med stroški nabave surovega alkohola po visokih cenah in dohodkom iz prodaje tega alkohola po tržni ceni po prečiščenju, ob upoštevanju stroškov zbiranja, predelave in obratovanja, ki jih nosi BfB.

Uredba Sveta (ES) št. 1234/2007 je določila, da je najvišji znesek državne pomoči, ki jo nemška vlada dodeli prek monopola, 110 milijonov EUR. Ta omejitev je bila upoštevana in subvencije so se znižale s 110 milijonov EUR v letu 2003 na skoraj 80 milijonov EUR v letu 2008. Temu primerno so se tudi količine, ki jih je prodal monopol, zmanjšale s 640 000 hl v letu 2003 na 555 000 hl v letu 2008.

Zmanjšanje proračuna je bilo povezano z reformo monopola, izvedeno leta 1999. Ta reforma je povzročila, da so komercialne vezane žganjarne izstopile iz monopola v zameno za plačila nadomestil v višini do 257,50 EUR na hl nominalnih pravic za žganjekuho, odvisno od vrste žganjarne in datuma izstopa. Ta plačila so državna pomoč, ki se dodeli v petih tržnih letih za pomoč žganjarnam, da preživijo na odprtem trgu. Med letoma 2001 in 2008 se je 70 žganjarn odločilo zapustiti monopol v zameno za takšne kompenzacije. Reforma iz leta 1999 je uvedla tudi znižanje nabavnih cen za kmetijske žganjarne, ki ostajajo v okviru alkoholnega monopola.

Nadaljnja znižanja letne pomoči so bila posledica splošnih znižanj vseh finančnih pomoči monopolu s strani zvezne vlade, ki jih je spremljalo znižanje dovoljene letne proizvodnje za kmetijske žganjarne v višini do 50 % njihovih nominalnih pravic za žganjekuho.

3. OCENA POMOČI

3.1. Vpliv na kmete in žganjarne

Obstaja 677 majhnih in srednje velikih kmetijskih žganjarn. S temi žganjarnami je povezanih približno 7 000 družinskih kmetij, ki pridelujejo krompir in/ali žito za proizvodnjo alkohola, kar predstavlja približno 4 000 delovnih mest za polni delovni čas. Te kmetije uporabljajo samo del svojega kmetijskega zemljišča za gojenje pridelkov za proizvodnjo alkohola, kar pomeni, da je monopol za kmete samo dodaten vir zaslužka. Obstaja tudi približno 28 000 majhnih žganjarn (od katerih jih letno obratuje približno 20 000), 8 združenj proizvajalcev sadnega žganja in približno 425 000 uporabnikov žganjarn (od katerih jih v povprečju vsako leto obratuje 100 000).

Kar zadeva kmetijske žganjarne (674), ki so v letu 2007 monopolu dobavile 538 921 hl alkohola, proizvedenega iz krompirja in/ali žita, je znašal povprečni obseg proizvodnje na žganjarno 800 hl alkohola, skupna nabavna cena pa je v povprečju znašala približno 107 000 EUR na leto. Kar zadeva združenja žganjarn, je ob upoštevanju, da povprečno združenje žganjarn, ki proizvajajo alkohol iz krompirja, sestavlja 15 kmetij članic in da letno proizvedejo 2 500 hl alkohola, vsak kmet dosegel skupno letno nabavno ceno v višini približno 15 000 EUR. Skupna nabavna cena vključuje proizvodne stroške žganjarne (stroške surovin, energije, vzdrževanja itd.)⁸.

Majhne žganjarne, za katere je proizvodnja v davčne namene ocenjena po standardni stopnji in ki lahko proizvedejo največ 300 litrov alkohola letno, dosežejo najvišjo skupno nabavno ceno v višini približno 1 000 EUR⁹. Ta pomoč predstavlja majhen del posameznega dohodka, vendar je lahko odločilna za nadaljevanje njihove dejavnosti. Treba je upoštevati, da se te omejitve proizvodnje lahko seštevajo (do 3 000 litrov v 10 letih), kar ustvarja ekonomijo obsega. Monopol dejansko pomaga ohranjati visoke cene alkohola, proizvedenega iz sadja.

Regionalni pomen kmetijskih žganjarn

V nekaterih delih Nemčije ima alkoholni monopol pomembno vlogo za lokalno gospodarstvo, zlasti na območjih z večjim številom žganjarn. Leta 2009 se je 87 % vseh kmetijskih žganjarn pod monopolom nahajalo v petih deželah: Bavarska (157), Porenje-Pfalška (115), Severno Porenje-Vestfalija (118), Spodnja Saška in Bremen (93) ter Baden-Württemberg (79).

Preglednica 3: Porazdelitev kmetijskih žganjarn in njihove proizvodne kvote po nemških deželah (2009)

Dežela	Število žganjarn	Nominalna proizvodna kvota v hl alkohola
Baden-Württemberg	79	60 888
Bavarska	157	295 743
Brandenburg	15	56 945
Bremen	1	545
Hessen	24	12 775
Mecklenburg-Predpomorjanska	3	8 490
Spodnja Saška	92	211 950
Severno Porenje-Vestfalija	118	136 879
Porenje-Pfalška	115	46 704
Posarje	31	26 106
Saška	1	720
Saška-Anhalt	6	26 699
Schleswig-Holstein	3	3 560

3.2. Vpliv na trg alkohola v Nemčiji in v EU

Monopol zagotavlja pomembne količine alkohola (0,5–0,6 mio hl) na nemškem trgu (po ocenah približno 3,1 mio hl, brez biogoriv), zlasti za sektor pijač in industrijski sektor.

⁸ Razlika v pomoči, ki jo prejmejo različne vrste žganjarn, je med drugim posledica različnih določenih nabavnih cen, ki so odvisne od proizvedene količine.

⁹ 1 000 EUR = 3 hl x 354,31 EUR/hl (glej preglednico 1).

Preglednica 4: Delež alkohola, ki ga je monopol prodal na nemškem trgu leta **2008**, v 1000 hl:

	Prodaja monopola	Nemški trg	%
Uporaba v prehrani	259	1 938	13 %
Pijače	185	346	53 %
Živila	74	1 591	5 %
Industrijski sektor	296	1 142	26 %
Gorivo	0	4 740	0 %

Poleg tega lahko količina alkohola, ki jo subvencionira monopol, vpliva na evropski trg (po ocenah 23,9 mio hl – brez biogoriv). Interesne skupine trdijo, da količine, ki jih subvencionira Nemčija, lahko vplivajo na cene alkohola na trgu EU.

3.3. Vpliv na okolje

Po besedah nemške vlade naj bi monopol pomagal ohranjati tradicionalne sadovnjake, ki majhne žganjarne in združenja proizvajalcev sadnega žganja oskrbujejo s surovinami. Predstavljajo ekološko vrednost v smislu flore in favne ter ščitijo edinstveno raznovrstnost redkih živalskih vrst. Sadovnjaki tudi preprečujejo erozijo tal, pomagajo skladiščiti vodo in tako uravnavati vlažnost zraka.

Pri majhnih žganjarnah je pomoč, ki jo prejmejo prek monopola, omejena; vendar se šteje kot nujna za kmete, da nadaljujejo z gojenjem sadnih dreves, ki so pomemben element pokrajine. Vendar pa je v drugih regijah sosednjih držav članic EU, ki niso vključene v monopol, pokrajina primerljiva s pokrajino v nemških regijah.

3.4. Stanje v drugih državah članicah

Treba je poudariti, da proizvodnja alkohola v majhnih kmetijskih žganjarnah poteka tudi v drugih državah članicah, na primer v Avstriji ali na Poljskem, kjer proizvajalci ne prejemaajo subvencij za alkohol ali destilate. Vendar pa v več državah obstaja davčna olajšava za majhne kmetijske žganjarne.

Poleg tega se je tudi v Franciji leta 1916 oblikoval alkoholni monopol, ki je bil odpravljen leta 1991. Ves kmetijski alkohol je vlada kupovala po zajamčenih cenah. Ta sistem je povzročil stalno rast proizvodnje alkohola, saj je morala država kupiti vse proizvedene količine. Trenutno obstaja le še nekaj majhnih kmetijskih žganjarn, ki se večinoma nahajajo v Alzaciji.

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

Delovanje nemškega alkoholnega monopola temelji na začasnem odstopanju od pravil državne pomoči. Pomoč, ki jo dodeli monopol, je operativna pomoč, ki sicer ni dovoljena v skladu s pravili državne pomoči. Vendar pa je izkrivljajoč učinek te državne pomoči omejen, saj so količine alkohola, za katere se koristi pomoč, dokaj majhne in so trenutno ocenjene na manj kot 10 % skupne proizvodnje etilnega alkohola kmetijskega porekla v Nemčiji.

Nemški alkoholni monopol ima več pozitivnih učinkov. Ima pomembno vlogo v nekaterih regijah, kjer so majhne in srednje velike kmetije še vedno odvisne od pomoči, ki jo prejmejo za destilacijo alkohola. Zlasti majhnim združenjem proizvajalcev sadnega žganja, katerih proizvodnja je lokalna in zelo omejena, omogoča ohranjati tradicionalne sadovnjake in stabilizirati dohodke proizvajalcev.

Ker je Svet odobril odstopanje za nemški alkoholni monopol samo za „omejeno obdobje“¹⁰, je jasno, da se bodo morale žganjarne, ki delujejo v okviru monopola, prestrukturirati, da se pripravijo na ukinitve državne pomoči v bližnji prihodnosti. Nekatere žganjarne se zato že pripravljajo za vstop na prosti trg z ustanavljanjem zadrug, vlaganjem v energetske varčnejše opreme za zmanjšanje proizvodnih stroškov in intenzivnejšim neposrednim trženjem svojega alkohola. Vendar pa je potrebnega več časa, da se olajša ta postopek prilagajanja in žganjarnam omogoči preživetje na prostem trgu.

Ob upoštevanju zgoraj navedenih elementov in dejstva, da je Nemčija izrecno zaprosila za podaljšanje odstopanja, je predlagano, da se monopol lahko nadaljuje za omejeno obdobje. Takšno končno prehodno obdobje bi bilo lahko odobreno za olajšanje prehoda in potrebno prestrukturiranje žganjarne. Vendar pa je treba potrditi, da se s 1. januarjem 2011 zvišajo omejitve dostopa na trg za tuja podjetja in proizvajalce sintetičnega alkohola.

Predlagano je, da se monopol v nekaj letih odpravi. Kmetijske vezane žganjarne, ki predelujejo žita in krompir, lahko v okviru monopola še naprej prejemajo pomoč, ki se postopoma znižuje, samo do konca leta 2013. Samo majhne žganjarne, za katere je proizvodnja v davčne namene ocenjena po standardni stopnji, uporabniki žganjarn in združenja proizvajalcev sadnega žganja, ki proizvajajo zelo omejene količine alkohola (60 000 hl letno), bodo še naprej delovale v okviru monopola in prejemale pomoč do konca leta 2017.

Monopol se po tem datumu ne bo podaljšal. Po koncu prehodnega obdobja bi Nemčija lahko izkoristila možnost prenosa vsaj dela sredstev, uporabljenih za monopol, v razvoj kmetijstva za financiranje na primer ukrepov za izboljšanje predelave in trženja, razvoj novih proizvodov ali izboljšanje sodelovanja med kmeti in žganjarnami ali zaščito tradicionalnih sadovnjakov, ki po besedah nemških organov predstavljajo posebne okoljske koristi.

¹⁰ Uvodna izjava št. 91 Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 (Uredba o enotni SUT).